

Instytut Pamięci Narodowej - Łódź

<https://lodz.ipn.gov.pl/pl6/aktualnosci/40180,W-Senacie-wystawa-IPN-Bunt-w-imperium-40-rocznica-utworzenia-SKS-Warszawa-17-maj.html>
06.05.2024, 20:40

W Senacie wystawa IPN „Bunt w imperium - 40. rocznica utworzenia SKS” - Warszawa, 17 maja 2017

Otwarcie wystawy o Studenckim Komitecie Solidarności w Senacie RP

- 40 lat temu „solidarność” została napisana po raz pierwszy dużą literą. To był początek

Solidarności – ruchu, który później wywalczył wolność w Polsce i w Europie – powiedział marszałek Senatu Stanisław Karczewski podczas otwarcia wystawy w 40. rocznicę utworzenia Studenckiego Komitetu Solidarności. SKS następnie wspierał tę wielomilionową Solidarność, wspierał i budował NZS. Chciałbym wyrazić swoją wielką wdzięczność tym wszystkim, którzy tak odważnie się w tym czasie zachowywali – dodał. Stwierdził, że wystawę świadomie zorganizowano na parterze, w miejscu gdzie wycieczki szkolne rozpoczynają zwiedzanie Sejmu i Senatu RP. – Mam nadzieję, że bardzo wiele dzieci, bardzo wiele młodzieży obejrzy tę wystawę i będzie dużo więcej wiedziało o naszej historii. Zwłaszcza że przed nami Noc Muzeów – zaznaczył. Karczewski podziękował też prezesowi IPN za zorganizowanie wystawy. Podkreślił, że takie działania udowadniają, że IPN jest bardzo potrzebny.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Jarosław Szarek powiedział, że polska młodzież zawsze uczestniczyła w walce o wolność. W latach 70. XX w. już nie zbrojnie, lecz – jak to śpiewał Jan Krzysztof Kelus – za pomocą „papierowej rewolucji »powielaczogodzin«” walczyła z systemem komunistycznym, budowanym na kłamstwie i na strachu. – Stanisław Pyjas, Stanisław Pietraszko, o nich trzeba tutaj przypomnieć, ale później były też kolejne ofiary. Przecież tamta władza nie bała się mówić. Edward Gierek w 1968 r. groził, że „śląska woda pogruchocze kości każdemu, kto spróbuje ją zamącić” – przypomniał Szarek. – Tak, to był ten strach. I ten strach ludzie ze Studenckiego Komitetu Solidarności przełamali i pokazali, czym jest solidarność nie tylko w Polsce, ale i za granicą – wyjaśnił prezes Szarek. – To oni jeździli na Śląsk, gdy Kazimierz Światoń, założyciel Wolnych Związków Zawodowych, siedział w więzieniu. To oni upominali się w Poznaniu o zwolnienie aktorów Teatru Ósmego Dnia z aresztu. Głodowali, gdy oskarżano twórcę pierwszej Niezależnej Oficyny Wydawniczej „Nowa” Mirosława Chojeckiego. Zbierali podpisy, stając w obronie prześladowanych katolików w ówczesnej Czechosłowacji. Protestowali tutaj w Warszawie, kiedy w Pradze obywatel się proces Václava Havla i działaczy „Karty 77” – przypominał Szarek. – Tak, oni pierwsi pokazali, czym jest solidarność, że wobec przemocy i kłamstwa nie można drugiego człowieka zostawić samego. To było doświadczenie tej garstki ludzi, kilkuset osób w całej Polsce – podsumował prezes IPN.

Oceniając skalę działań, poseł PO i współzałożyciel SKS Bogusław Sonik powiedział, że „ten ruch rozlał się na całą Polskę”. – Bo naszą ideą było przeszkolić, formować ludzi, by byli gotowi do konfrontacji z systemem komunistycznym – mówił. – Nowa fala młodzieży od Wrocławia, przez Poznań, Szczecin, Gdańsk, Łódź staje do wspólnego oporu. I proszę pamiętać, że to raptem trwało trzy lata – mniej niż kadencja poselska. Trzy lata, które naznaczyły nas na całe życie i pozwoliły w sierpniu 1980 r. być tym punktem oparcia dla tych wszystkich, którzy wtedy postanowili zastrajkować, stawić opór – podsumował współzałożyciel SKS-u.

Ekspozycja składa się z 17 plansz m.in. z fotografiami członków SKS-ów, plakatami, ulotkami, klepsydrami wywieszanymi po śmierci Stanisława Pyjasa. Prezentuje też deklarację założycielską z 17 maja 1977 r. i oświadczenie o powołaniu SKS-u. Wystawę przygotował krakowski oddział IPN we współpracy ze Stowarzyszeniem Maj '77.

